

КАЛЕНДАР історичних дат

380 років тому

1636 – белгородський воєвода Афанасій Тургенєв сповістив царя Михайла Федоровича Романова про існування татарського перелазу в урочищі Валки, вважаючи за необхідне збудувати на цьому місці острог.

370 років тому

1646 – збудовано Можеський острог, який складався з чотирьох стін та чотирьох веж (інші назви – Валківський острог, Можеський Валківський острог, Можеське місто Валки).

350 років тому

1666 – у день Святої Трійці татари напали на Валки, взявши в полон більше ста людей.

330 років тому

1686 – перший напад татар на слободу Хмельова (сучасна назва – Високопілля). Половину жителів забрано в полон.

325 років тому

1691 – власником села Всесвятського (Старого Мерчика) став ізюмський полковник Федір Володимирович Шидловський (справжнє прізвище – Шилов).

305 років тому

1711 – спустошливий напад татар на валківські землі. Спалені Покровська церква в Огульцях, храм Архистратига Михаїла в Перекопі, Свято-Миколаївська церква у Хмельовій, зруйноване село Всесвятське разом із усіма забудовами маєтку Шидловських;

– селом Всесвятським на короткий час заволодів прибулий на Слобожанщину молдовський князь Дмитро Кантемір.

300 років тому

1716 – у слободі Черемушній збудовано перший дерев'яний Преображенський храм.

280 років тому

1736 – російський князь Кантакузін купив у валківського козака Ф. Шапошнікова невеликий хутір на 50 дворів у верхів'ї річки Водопій, назвавши його Кантакузівським (сучасна назва – село Кантакузівка).

275 років тому

1741 – у селі Попівка Сумського повіту Харківської губернії (нині село Залізняк Сумського району Сумської області) народився Олександр Паліцин – архітектор, поет,

просвітитель Слобожанщини. У старомерчицькому маєтку Шидловських спроектував парк в англійському стилі.

270 років тому

1746 – у селі Сніжків Кут збудовано дерев'яну Іоано-Предтечівську церкву.

260 років тому

1756 – 1 січня у Левендалівці народився Василь Снесарев – протоієрей, 47 років був настоятелем валківської Соборно-Преображенської церкви, учитель закону Божого у Валківському повітовому училищі, улюблений учень філософа Григорія Сковороди.

255 років тому

1761 – у селі Дорофіївці збудовано дерев'яну Різдво-Богородицьку церкву.

250 років тому

1766 – серпень – відбулося велике повстання козаків проти кріпосного гноблення у Черемушній та Огульцях, жорстоко придушене військом з Харкова

– значні площі землі в Ков'ягах захопили поміщики-дворяни підпрапорний Черноглазов та відставний сотник Романовський

235 років тому

1781 – 21 вересня – наказом Катерини II затверджено герб Валок;

- У Черемушній з'явилася перша винокурня у селянина Вольвача.

225 років тому

1791 – у Москві народився Петро Соколов – знаменитий російський художник, академік акварельного портретного живопису Імператорської Академії мистецтв, який у 1848 році працював у Старомерчицькому маєтку графині Наталії Орлової-Денисової, де помер від холери. Автор трьох прижиттєвих портретів Олександра Пушкіна.

220 років тому

1796 – Харківське намісництво перейменовано у Слобідсько-Українську губернію. Місто Валки тимчасово (на 2 роки) стали безповітовим містом прямого губернського підпорядкування;

– у селі Кантакузовому (Софійську) збудовано дерев'яну Захарієвську церкву.

210 років тому

1806 – 19 грудня у селі Хмельовій (сучасна назва Високопілля) освячено кам'яну Миколаївську церкву, яка збереглася до наших днів. У цьому ж році в селі відкрито церковно-парафіяльну школу.

205 років тому

1811 – 21 жовтня генерал-губернатор Слобідсько-Української губернії Іван Бахтін наказав влаштувати у Валках міську лікарню для обслуговування хворих військовослужбовців та затвердив кошторис на утримання в ній п'яти ліжок.

200 років тому

1816 – 12 листопада у Валках освячено кам'яну Успенську церкву

195 років тому

1821 – 18 жовтня у Валках освячено кам'яну Благовіщенську церкву.

185 років тому

1831 – Валківським повітом прокотилася епідемія холери, якій протистояв лікар Микола Романовський. Хвороба забрала понад кілька тисяч людських життів.

180 років тому

1836 – 20 липня у церкві Всіх Святих, що знаходиться у Старому Мерчику, відбулося вінчання Федора Шидловського – сина Григорія Шидловського – з донькою полтавського поміщика Анастасією Апостол;

– Слобідсько-Українська губернія остаточно перейменована у Харківську губернію;

– в журналі «Московский наблюдатель» вперше опубліковано оповідання «Майоре, майоре!» Ізмаїла Срезневського, в якому викладена історія валківського кохання Григорія Сковороди.

175 років тому

1841 – 17 березня у Черемушній народилася українська письменниця Марія Вольвач (псевдонім Маруся Вольвачівна).

170 років тому

1846 – помічник аптекаря Олександр Роше відкрив у Валках першу аптеку;

– Григорій Спаський видав словесний опис географічної карти Росії і навколишніх земель, в якому назвав Валки містом, що виникло раніше від найстаріших слобідських – Белгорода та Цареборисова (с.Червоний Оскол Ізюмського району), заснованих у 1593 та 1600 роках відповідно.

165 років тому

1851 – у селі Михайлівці збудовано кам'яну Троїцьку церкву, зображення якої дійшло до наших днів.

160 років тому

1856 – на Орловщині народився Василь В'язмітінов - український живописець, який з

1886 до 1909 року проживав на хуторі Гринівка (частина Черемушної);

155 років тому

1861 – поміщик Базилевський заснував хутір Базилевський (з 1910 року село Олександрівка);

– у Минківці відкрито початкове училище;

– У Валках став працювати чавунно-ливарний цех та цех гончарів, що об'єднував 42 гончарні майстерні;

– для придушення виступів селян проти земельної реформи командир Харківського батальйону внутрішньої охорони підполковник Деллесгаузен увів війська в села Сніжків Кут (сучасна назва Сніжків) та Бельцево (сучасна назва Дорофіївка)

150 років тому

1866 – 1 жовтня у Валках народився Григорій Кашпур – художник, іконописець, оформлювач іконостасу у валківській церкві Різдва Богородиці;

- обрано першого голову Валківської повітової земської управи – надвірного радника Олександра Романовича Шидловського.

145 років тому

1871 – 9 жовтня інженер-залізничник, колезький радник Євген Духівський купив дворянську садибу у Старому Мерчику;

– архітектор харківської єпархії Федір Данилов розробив проект розширення Свято-Миколаївського храму у слободі Хмельовій.

140 років тому

1876 – у Черемушній збудовано дерев'яну Іоано-Богословську церкву;

– у Сидоренковому відкрито земське училище;

– почалося будівництво залізничної колії від Люботина до Полтави через Огульці, Ков'яги та Коломак.

135 років тому

1881 - лютий – газета «Харьковские ведомости» назвала Валки найохайнішим містом губернії;

- відкрито Валківське міське народне училище, яке називали «білою школою» за кольором побілених стін;

- відкрито земське училище у Новому Мерчику на кошти поміщика Євгена Духівського.

130 років тому

1886 – 5 вересня народився у Михайлівці (тепер Мельниківська сільська рада) Олександр Гундер – видатний український хімік, доктор хімічних наук, професор, викладач Харківського політехнічного інституту. Ініціатор створення першої в СРСР пересувної хімічної лабораторії.

125 років тому

1891 – 4 липня у Валках народився український письменник Петро Панч, автор автобіографічної повісті про Валки «На калиновім мості»;

– головою Валківської повітової земської управи обрано інженера Миколу Єнішерлова, за ініціативи якого у Валках було збудовано приміщення для жіночої гімназії, ремісничого училища, відкрито земські народні училища в повіті, споруджено лікарняне містечко у Валках.

– наказом Олександра III садиба в Старому Мерчику оголошена заповідником.

120 років тому

1896 – 12 серпня у м. Лебедині Харківської губернії народився Михайло Клоков (літературний псевдонім Доленго) – видатний український біолог, літературний критик, поет, життя якого було пов'язане з Валками, автор вірша «Валківська хата», присвяченого народному артисту УРСР валківчанину Миколі Частію;

– 14 вересня у Валках пройшла перша виставка верхових коней, в якій взяло участь 75 коней;

– у Валках відкрито народну бібліотеку – читальню, першим бібліотекарем якого був дворянин Микола Кудрявцев;

– у Валках встановлено нумерацію будинків, присвоєно назви вулицям і провулкам та споруджено міський ставок;

– у Нижньому Новгороді відбулася виставка валківських чоботарів.

115 років тому

1901 – 27 грудня у Старому Мерчику народився Юрій Орленко - відомий український хірург, доктор медичних наук, професор. З 1965 до 1970 р. завідував кафедрою госпітальної хірургії Харківського медичного університету;

– у Мельниковому відкрито земське початкове училище.

110 років тому

1906 - 1 вересня у Валках на масиві Коржівка відкрито початкове училище, яким 15

років завідував відомий педагог Василь Семикрас. Після його смерті школу очолила його дружина Євстафія Семикрас.

– 26 вересня у Ков'ягах освячено дерев'яний храм Різдва Пресвятої Богородиці, який зберігся до сьогоднішніх днів;

– 7 грудня у Сніжкові народилася Катерина Твердохліб – заслужений працівник сільського господарства УРСР; почесний громадянин Харківської області;

– 18 грудня у Валках народилася Алла Іванова – одна з перших жінок – архітекторів в Україні, заслужений архітектор УРСР, член спілки архітекторів України, художниця. Донька Данила Іванова – головного лікаря Валківської лікарні;

– у Старому Мерчику народився Анатолій Єременко – український державний діяч. У 1941-1946 роках- директор Харківського авіаційного інституту, у 1965 – 1970 роках - міністр місцевої промисловості УРСР.

105 років тому

1911 – в Огульцях відкрито земське училище;

– 25 жовтня у Валках народився Іван Скотар – валківський краєзнавець, один із організаторів музейної справи в районі, Почесний громадянин Валок, автор краєзнавчого нарису «Валківська старовина».

100 років тому

1916 – 30 січня у Благодатному народився Григорій Полтавський – педагог, освітній діяч. У 1953-1958 рр. – директор Валківської середньої школи;

– 25 липня у Коломаці народився Мусій Бондар – заслужений механізатор сільського господарства УРСР. Випускник Валківської автотранспортної школи та школи механіків машинно – тракторної станції. Працював механіком та інженером колгоспу ім. Леніна в Ков'ягах;

– 15 вересня відкрито земське початкове училище у Перепелицівці Минківської волості;

– відкрито початкове училище у Паньківці Огульцівської волості;

– у Валках відкрито сільськогосподарську школу;

– у Валках відбувся концерт відомого оперного співака Леоніда Новського – випускника церковно-парафіяльної школи Соборно-Преображенського храму.

95 років тому

1921 – 21 березня у Левендалівці народився Борис Жуков – український художник-живописець;

– 13 жовтня до Валок зі Старого Мерчика переведено дитячий будинок;

– у Валках відкрито індустріально-технічну профшколу;

- у Минківці відбувся виступ валківського державного хору ім. М.В.Лисенка;
- у Старому Мерчику на деревообробному комбінаті створено оркестр народних інструментів.

90 років тому

- 1926** – 22 січня у Валках народився відомий валківський гончар Дмитро Наріжний;
- 21 вересня – народився Володимир Сергієнко – інженер-механік, краєзнавець. Створив математичну модель махольоту – літального приладу із системою польоту, що має принцип пташиного крила;
- 8 грудня у селі Маніли (тепер Минківської сільської ради) народився Микола Манойло - народний артист СРСР, соліст Харківського театру опери та балету;
- у Валках відкрито трудову школу.

85 років тому

- 1931** – 7 січня у Коломаці народився Володимир Різуненко – український ветеринар, кандидат ветеринарних наук, автор ряду наукових праць з питань ветеринарії. Випускник Валківської семирічної школи та Валківського ветеринарного технікуму;
- 24 листопада – у місті Гаудата (Грузія) народився Ігор Ястребов – відомий український скульптор, автор пам'ятника Павлу Грабовському у Валках;
- Головне управління цивільної авіації СРСР відкрило у Валках авіаційний технікум цивільної авіації на базі Валківської індустріально-технічної профшколи;
- у Валках відкрито ветеринарний технікум;
- випускники Валківської індустріально-технічної профшколи направлені на будівництво Харківського тракторного заводу;
- відомий український фольклорист Володимир Харков відвідав кобзарів із Ков'яг, Литвинівки та Катричівки, від яких записав на фонографі ряд українських дум і пісень.

80 років тому

- 1936** – 15 лютого у селі Велика Губщина народився Павло Губський – краєзнавець, дослідник історії Валківщини, автор книг «Сторінки історії. Старий Мерчик», «Село Мельникове», «Енциклопедія освіти Валківщини»;
- 28 лютого у Барановому народився Олексій Роженко – інженер-будівельник, заслужений будівельник України;
- 18 березня в Литвинівці народилася Ганна Степанець – заслужений працівник сільського господарства України;
- 5 травня у Старій Водолазі народився Анатолій Гончаренко – український військовий діяч, генерал-майор авіації. Випускник Валківської середньої школи;
- 30 травня у селі Гребінники (тепер Минківська сільська рада) народився Віктор Діденко – доктор фізико-математичних наук, професор кафедри математичних основ кібернетики Київського університету ім.Т.Г.Шевченка, Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки;
- 2 червня – у Харкові народилася Майя Столярова – краєзнавець, дослідник історії села Огульці, вихованка Огульцівської школи, автор книги «Історія вулиць села»;

- 23 червня у с.Гонтів Яр народився Анатолій Корсун – кіномеханік Валківської кіномережі, заслужений працівник культури УРСР;
- 7 грудня народився Олександр Масельський – український державний діяч, Герой України, почесний громадянин Харківської області, ім'я якого носить Валківський ліцей. У 1970-х роках працював на керівних посадах у Валках;
- 27 грудня – у Валках народився Борис Ольховський – заслужений юрист України, народний депутат України другого скликання;
- у Валках з ініціативи заслуженого лікаря СРСР Данила Іванова відкрито сестринсько-акушерську школу;
- у Валківській лікарні відкрито пункт швидкої допомоги з кінним транспортом;
- у Валках відкрито першу вечірню школу для дорослих.

75 років тому

- 1941** - 1 січня у Мельниковому народився Микола Губський – керівник самодіяльних колективів «Мерчаночка» та «Мельничани», заслужений працівник культури України;
- 19 жовтня Валки окупували німецько-фашистські війська;
 - 7 листопада в Огульцях народився Микола Литвиненко – український історик, кандидат історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії Харківського педагогічного університету.

70 років тому

- 1946** – 8 січня у Високопіллі народився Анатолій Коваль – державний діяч, історик, кандидат філософських наук, член-кореспондент Української академії національного прогресу;
- 1 травня у Високопіллі народилася Людмила Волох (після одруження Шляхова) – заслужена артистка Росії, провідна солістка Державного академічного російського народного хору імені М.П'ятницького;
 - 6 вересня народився Микола Железняк – голова Валківського відділення краєзнавців району, автор праць з історії Валківщини, колишній голова Валківської районної ради;
 - на Валківщині розпочався штучний голод;
 - ректором Харківського зоотехнічного інституту став уродженець Ков'яг Мусій Книга (очолював навчальний заклад 17 років.)

65 років тому

- 1951** – 22 липня у селі Ольховатка Вовчанського району народилася Зоя Товстолуг – педагог, кандидат технічних наук, професор кафедри технології жирів Харківського політехнічного інституту. Випускниця Валківської середньої школи;
- у Шарівці народився Борис Борисенко – лікар-хірург, кандидат медичних наук. У 1999 – 2001 роках – головний лікар Валківської центральної районної лікарні. У Валківській лікарні запровадив ендоскопію, ультразвукове дослідження черевної порожнини, а також першу в Харківській області телевізійну операційну установку;
 - учениця Валківського ветеринарного технікуму Людмила Піскова стала чемпіоном УРСР з легкої атлетики;

– у Харкові вийшла перша збірка поета-земляка Віктора Кочевського «Господарі весни».

60 років тому

1956 – у Мельниковому відкрито бібліотеку;
– у Ков'ягах створено духовий оркестр.

55 років тому

1961 – 24 травня у Валках народився Віктор Єременко – відомий український художник-ілюстратор, дизайнер, скульптор;
– у Минківському будинку культури відбулася зустріч із українськими письменниками Василем Минком, Віктором Кочевським та Іваном Неходою.

50 років тому

1966 – у Ков'ягах відкрито лікарню;
– бандурист Іван Мельник організував у Благодатному ансамбль бандуристів;
– в урочищі Карпенковому поблизу Валок пройшли перші туристичні змагання між командами середніх та восьмирічних шкіл району.

45 років тому

1971 – 11 червня – у Валках відкрито кінотеатр «Іскра»;
– у Сніжкові відкрито музичну школу.

40 років тому

1976 – 3 лютого – у Ков'ягах відкрито комбикормовий завод;
– 27 вересня – у Ков'ягах відкрито нове приміщення середньої школи;
– в районі створена туристична секція, яку очолив вчитель фізичного виховання Ков'язької середньої школи Василь Сулій.

35 років тому

1981 - при Валківському Будинку культури створено духовий оркестр.

30 років тому

1986 – 26 квітня сталася аварія на четвертому енергоблоці атомної електростанції в Чорнобилі, в ліквідації якої брали участь жителі Валківського району.
– 10 грудня в Огульцях народилася Анастасія Янковська – українська поетеса, член Національної спілки письменників України;
– у Старому Мерчику створено бройлерну фабрику, яка проіснувала до 1993 року;
– у Валках відкрито ветеринарно-санітарний завод.

25 років тому

1991 – 16 квітня у Високопіллі створений перший на Валківщині музей історії школи;
– 26 травня на валківському стадіоні пройшла загальнорайонна гра «Слобожанські розваги», в якій взяли участь команди з усіх населених пунктів Валківщини та підприємств Валок;

- 1 вересня – розпочалися заняття у новозбудованому двоповерховому приміщенні Новомерчицької школи;
- створено фольклорно-етнографічний гурт «Мельничани» (керівник – Микола Губський).

20 років тому

- 1996** – 14 березня майстру житлового фонду Валківського комунального підприємства «Виробниче житлово-комунальне господарство» присвоєно звання «Заслужений працівник сфери послуг України»;
- 15 березня створено Валківське відділення Державного казначейства України;
 - урочисто відзначено 350-річчя Валок. 15 відомих земляків, серед яких письменники Віктор Кочевський, Віктор Гаман, народний артист України Микола Андрусенко та інші, отримали звання «Почесний громадянин міста Валки»;
 - сесією Валківської міської ради затверджено герб міста;
 - Валківський будинок культури оселився у приміщенні кінотеатру «Іскра», отримавши свою історичну назву – Валківський народний дім «Іскра»;
 - у Валках відбулася науково-практична конференція за участю письменників-земляків Віктора Кочевського та Віктора Гамана;
 - у Високопіллі відкрито швейну майстерню.

15 років тому

- 2001** – 22 липня народилася Анна Макарова – учениця Валківського ліцею, чемпіонка України з важкої атлетики (тренер – Віктор Федотов);
- 19 серпня – відкрито новозбудоване приміщення Валківського ліцею ім.О.Масельського.

10 років тому

- 2006** – у Києві побачило світ перше найповніше видання творів репресованого поета-земляка Олександра Коржа «Шуміти прошу листя» зусиллями його друга письменника Івана Лисенка;
- у видавництві М.П.Коця за сприянням харківського часопису «Березіль» побачив світ перший документальний збірник про Голодомор на Харківщині «Столиця відчаю», упорядкований директором Валківського краєзнавчого музею, заслуженим працівником культури України Тамарою Поліщук.

5 років тому

- 2011** – у Валках створено підприємство ТОВ «Валки–Хліб»;
- у Валківському спорткомплексі на базі ДЮСШ «Спорт для всіх» відкрито клуб тайського боксу;
 - на Валківщині проведено міжнародний пленер художників;
 - відкриті меморіальні дошки відомим землякам Людмилі Волох у Високопіллі, Миколі Ковері у Гонтовому Ярі та Олександрю Гундеру в Харкові;
 - у РНД «Іскра» відбувся концерт заслуженої артистки України Тетяни Пескарьової.